

Workshop 3: Krimpcafé 12 april

Kennis over voorzieningen is een begin

Suzan Christiaanse (RUG)
Tialda Haartsen (RUG)
Sjoerd Ijdema (Partoer)
Ellen Stutterheim (Partoer)

Wat gaan we doen?

- Presentatie onderzoek en conclusies Fase 1
- Uitleg Fase 2 (serious game)
- Zelf aan de slag!
- Afsluiting

Onderzoek Fase 1

Start in 2015

Rapport (mei 2016) ***‘Bereikbare voorzieningen in Noardwest Fryslân’***

Een inventarisatie van de huidige voorzieningen en toekomstige ontwikkeling van voorzieningen in Noardwest Fryslân

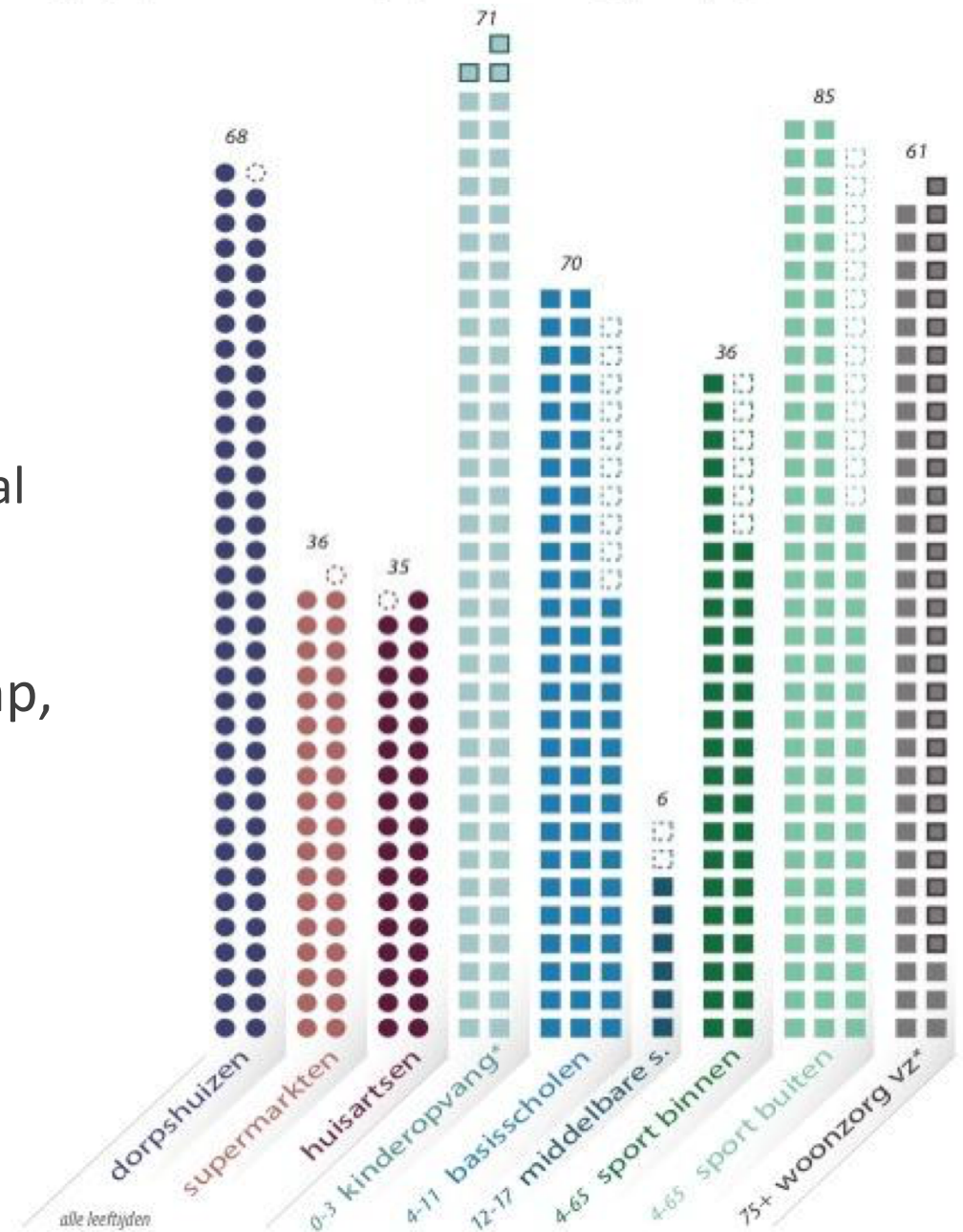

Prognoses Voorzieninger

> projectie van bevolkingsprognoses op het aantal voorzieningen (2030 t.o.v. 2015) bij *gelijkblijvend* aantal voorzieningen *per gebruiker*

Volgens prognoses (2013) hebben bevolkingskrimp, vergrijzing en ontgroening vooral invloed op:

- Basisscholen
- Woonzorgvoorzieningen
- Sportvoorzieningen

Prognoses Voorzieningen

Maar ook andere ontwikkelingen hebben invloed op de ontwikkeling van het aantal en type voorzieningen:

- Demografische ontwikkelingen: vergrijzing, ontgroening en bevolkingskrimp
- Economische ontwikkelingen: schaalvergroting
- Maatschappelijke ontwikkelingen: b.v. toename gebruik online winkelen

Verkennen scenario's per thema

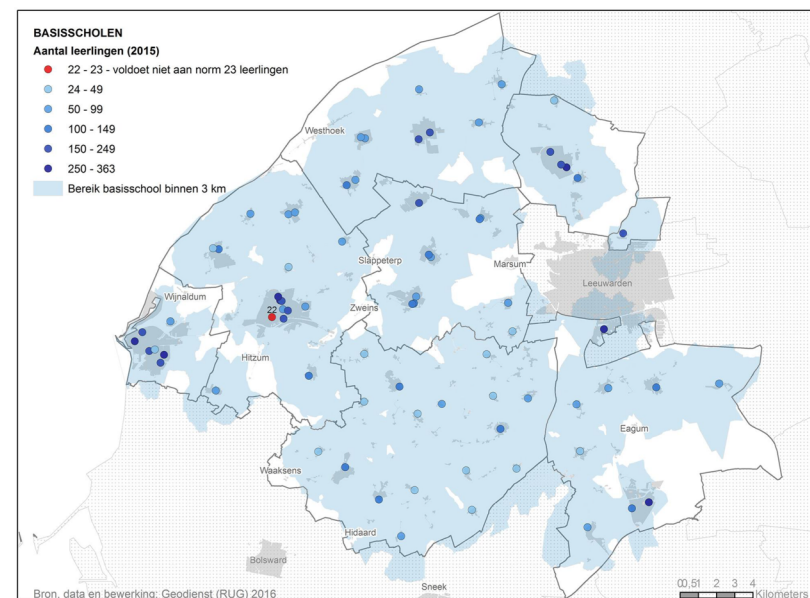
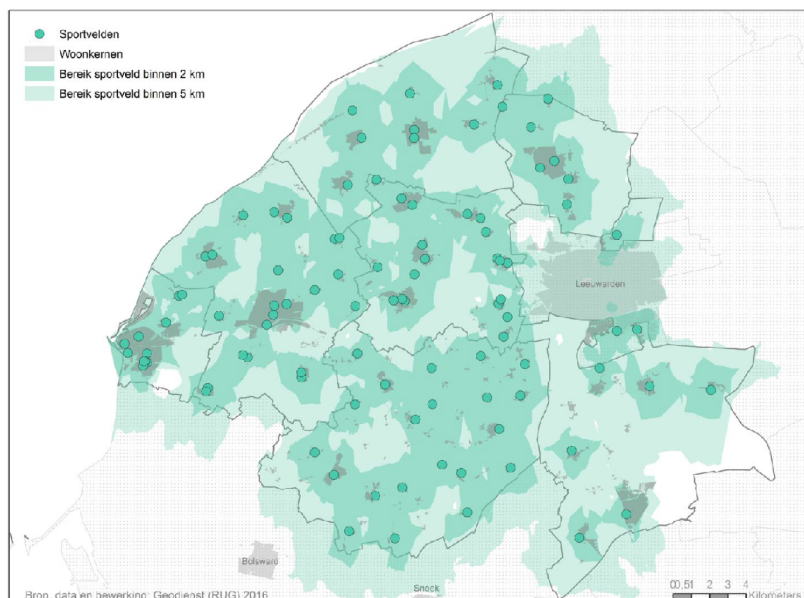
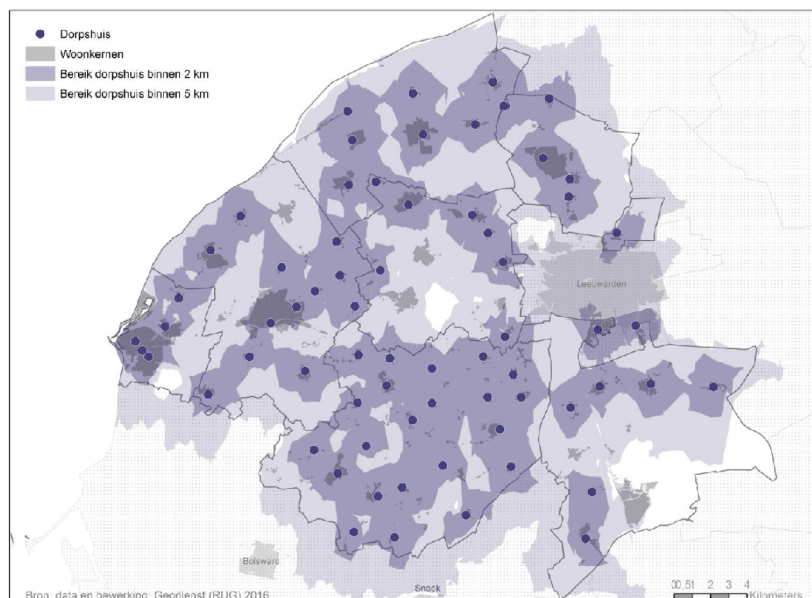
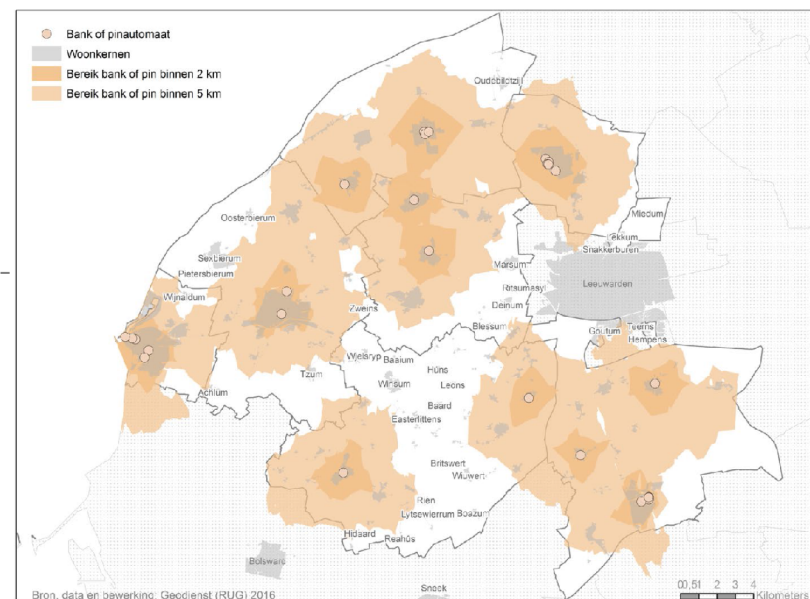
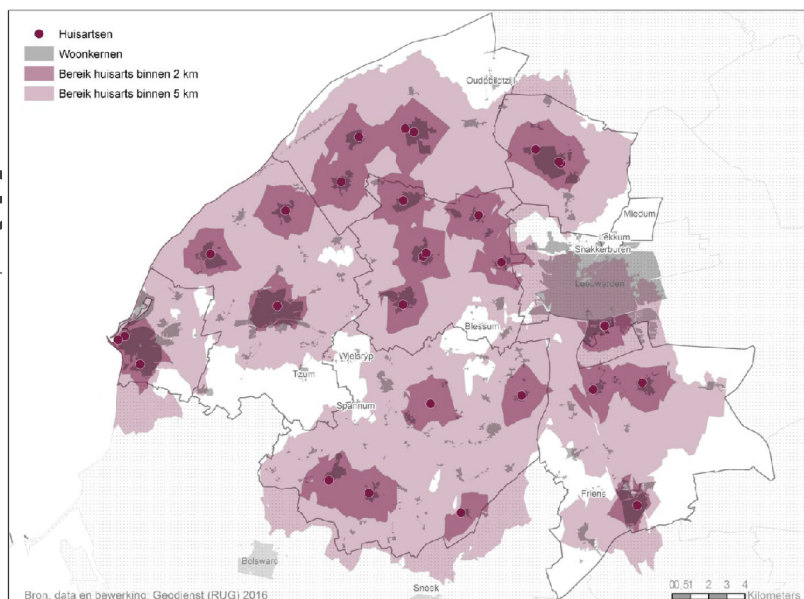
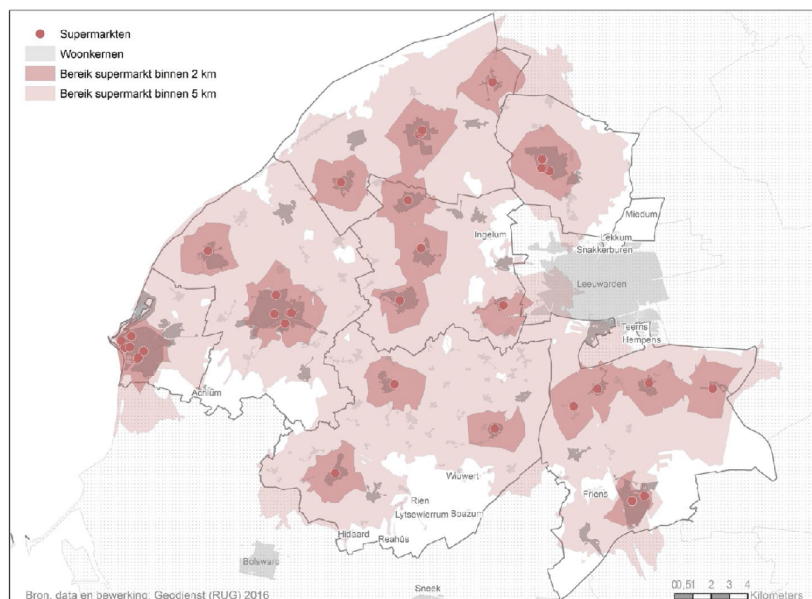
Binnen elk thema werden steeds vier scenario's voor toekomstige ontwikkelingen wat betreft voorzieningen behandeld:

- Scenario A: **spreiding** (perspectief: symbolische en emotionele waarde)
- Scenario B: **concentratie/clustering** (perspectief: economische haalbaarheid)
- Scenario C: **combinatie** met andere voorzieningen (perspectief: robuustheid en huidige maatschappelijke trends)
- extra: reflectie op maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Netwerkanalyses

Over acceptabele afstanden valt te twisten > In rapport overzicht met een aantal normen en indicatoren uit verschillende bronnen. Een eenduidige norm is er echter bijna nooit.

In GIS > netwerkanalyses van verzorgingsgebied basisvoorzieningen in ringen 2km & 5km (BO 5km) om te kijken wat mogelijk het effect van *clustering* of *spreiding* zou zijn op de bereikbaarheid van basisvoorzieningen

Aantal conclusies fase 1

Bevolkingskrimp is gemiddeld in de regio niet sterk aan de orde + ook op basis van de prognoses geen extreme afname basisvoorzieningen verwacht.
Schaalvergroting van voorzieningen speelt wel een rol

Vergrijzing en Ontgroening heeft wel invloed op ontwikkeling van voorzieningen voor senioren en kinderen (onderwijs, zorgvoorzieningen)

Kernenhiërarchie in NWF niet evenwichtig verdeeld > grotere plaatsen zitten dicht bij elkaar en deze hebben sterkere vergrijzing

Bereikbaarheid is over het algemeen goed in heel NWF; maar dunbevolkte plattelandsgebieden zijn wel kwetsbaarder voor verdwijnen van voorzieningen

Stellingen

- Emoties en subjectieve criteria moeten niet worden meegenomen in besluiten over het clusteren, spreiden, combineren of sluiten van voorzieningen
- Het maakt bij eventuele sluiting van een voorziening uit of het om de laatste voorziening in het dorp gaat, of dat er nog andere voorzieningen overblijven
- Het is belangrijk dat er bovengemeentelijke samenwerking plaatsvindt om te voorkomen dat individuele keuzes van een gemeente leiden tot een '*waterbedeffect*' waarin sommige (grotere plaatsen) zeer sterk groeien en anderen zeer sterk krimpen in het voorzieningenaanbod

Vervolg: Fase 2: Aan de slag! - serious gaming

Opdracht: ontwikkel 'een breed gedragen' keuze-instrument via een participatief proces met: ambtenaren, maatschappelijke organisaties en de Friese Mienskip om samenwerking en beslissingen omtrent voorzieningen in NWF te ondersteunen

Het **doel** van dit keuze-instrument is om verschillende stakeholders met elkaar in gesprek te brengen, toekomstscenario's te verkennen en besluitvorming over voorzieningen te ondersteunen

Onze aanpak

Participatief proces waarin overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners bijdragen aan de ontwikkeling van het keuze-instrument.

Het brengt verschillende partijen op een gelijkwaardige manier samen en daagt uit om belangen en afwegingen uit te spreken.

Transparantie en kennisuitwisseling.

serious game: Een serieus spel waarbij de 'spelers' (stakeholders) met verschillende belangen volgens een bepaalde methodiek een scenario 'uitspelen', met als doel communicatie tussen de spelers bevorderen en het verwerven van inzicht.

Beoogd resultaat

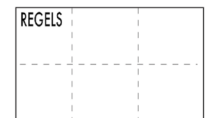
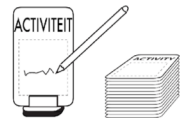
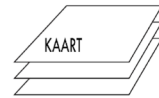
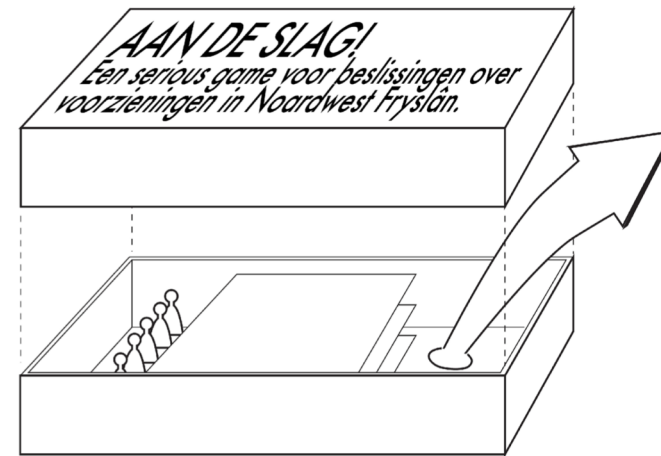
Met onze aanpak zal het resultaat van deze opdracht bestaan uit:

- ✓ Een keuze-instrument dat breed kan worden ingezet in de regio (*voor verschillende casussen en op verschillende schaalniveaus*)
 - *Dus geen 'spreidingsplan' met een verdeling van voorzieningen over de geografische ruimte*
- ✓ Een eindrapport: De uitkomsten en het interactieve proces worden beschreven
- ✓ Bewustwording via het participatieve proces en terugkoppeling fase1

'AAN DE SLAG' serious game voor voorzieningen

Uitgangspunten serious game

- Spelbord = casus (analoog bordspel)
- Alle stakeholders aanwezig > spelers
- Onafhankelijke spelleider (moderator)
- Spelregels sturen proces
- Uitspelen verschillende scenario's
- Duidelijk vervolg > actiepunten

Opdracht

- **Opdracht 1:** Bedenk een casus (5 min.)
 - *Mag ook hypothetisch*
 - *Het liefst een regionale casus*
- **Opdracht 2:** Beantwoord een aantal vragen over het keuzeproces en stem op een voorkeursscenario (20 minuten)
- **Afsluiting:** 5 min.

Bedankt voor jullie aandacht!

Nog vragen of meer informatie?

- estutterheim@partoer.nl